

17. Filsø

Bevaringsværdier

Tidligere afvandet søområde. Den første afvanding fra 1848 bestod i nedlæggelse af stemmeværket ved Henne Mølle samt udretning og uddybning af Henne Mølleå. I 1912 blev der anlagt en afvandingskanal langs syd- og vestsiden af dyndengene, og arealet inden for kanalen blev inddiget og grøftet. Op gennem 1930'erne og 1940'erne skete der en egentlig dræning, og der blev bygget en ny, eldrevet pumpestation. Det afvandede søområde havde et areal på ca. 1.200 ha. Tilbage af den oprindelige sø er ca. 80 ha i det nordøstlige hjørne (Filsø) og ca. 27 ha ved det sydvestlige indløb (Søvigsund).

Ved Filsø er der en avlsgård med stuehus, hestestalde og folkeværelser fra 1941. Midt på det tidligere afvandede areal lå en stor kornlade fra 1940'erne.

Af i alt 2.300 ha genskabtes der i 2012 en ny sø på 915 ha og sammen med Fidde sø og Søvigsund er det nye søareal på 1030 ha. Det skete blandt andet ved at lukke for tre pumpestationer. Den nye sø består reelt af tre søer; Mellem- og Søndersø, der er adskilt af en dæmning, samt Fidde sø.

Kulturmiljøet har regional betydning.
(Kilde: "Regionplan 2016", Varde Museums registrering fra 1999, Aksel Olesen: Mit liv, 1988)

Mål/sårbarhed

Anlægget med afvandingskanaler, grøfter og pumpehuse er med til at fortælle historien om, hvordan landbruget i slutningen af 1800-tallet var i stand til at øge produktionen ved at inddrage nye arealer til dyrkning.

Filsø er i dag et meget værdifuldt naturområde med et rigt fugleliv og indgår i Naturpark Vesterhavet.